

Κυθήριοι,
'Η νῆσος σας ἐρημεύει ἀπὸ
τὴν μετανάστευσιν. Ὅσοι μένετε
ἀφήστε τὰ μεσαιωνικά χωρία
σας, κατεβήτε εἰς τὰς παραλίας
καὶ κτίσατε ἐκεῖ νέας καὶ συγ-
χρόνους πολιτείας. Μὴ σὰς πα-
ρακληθῆσιν ἄλλαι σκέψεις.
Ἡ « ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ »

ΦΩΝΗ ΤΩΝ

ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

« Ἡ καλύτερα ὁδὸς διὰ τῆς
ὁποίας ἡμπορεῖ ν' ἀποκτήσῃ
καεὶς τὴν λαϊκὴν ἐμπιστοσύ-
νην, δὲν εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς κο-
λακείας τῶν παθῶν ἢ τῶν
πλάνων τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἡ ὁ-
δὸς τῆς διηνεκοῦς αὐτοῦ δια-
παιδαγωγήσεως διὰ τῆς ἀλη-
θείας τὴν ὁποίαν πρέπει πάν-
τοτε νὰ λέγῃ ἔσον δὴτε
πικρὰ καὶ ἄν εἴναι ».
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΔΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΡΑ 18 ΚΗΦΙΣΙΑ — ΑΤΤΙΚΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1979

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 73

Ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων

Μὲ τὸ φύλλον αὐτὸ ἡ «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ» εἰσέρ-
χεται εἰς τὸ ἑβδόμον ἔτος, ἀπὸ τῆς ἐπανεκδόσεώς της.
Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα, χωρὶς νὰ σημειωθῶν θεα-
ματικά μεταβολαὶ εἰς τὸν Κυθηραϊκὸν χώρον, ἀπὸ τὸν
ὁποῖον ἀντλούμεν καὶ τὰ θέματά μας, ἐν τούτοις ἔλαβον
χώραν ἀρκετὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσηιν μὲ τὴν
Νῆσον μας, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ἀδυστάτως δυνάμεθα νὰ εἴ-
πωμεν, ὅτι ὑπῆρξεν ἀποφασιστικὴ ἡ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς
ἐφημερίδος μας μνημόνευσις.

Καὶ ἀποτελεῖ νίκη τοῦ Ἐπαρχιακοῦ τύπου, τοῦ ὁποῖου
ἀποτελοῦμεν μέλος, τὸ ὅτι ἡ χωρὶς καπηλείαν καὶ χωρὶς
ὁυτεροδουλίαν, δημοσίευσιν ἀπόψεων, γνώμων, σχολίων καὶ
ὑποδείξεων πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἔφερκεν ἀποτελέσμα-
τα θετικά διὰ τὴν Νῆσον μας καὶ τοὺς ἀνθρώπους της.

Δὲν θὰ κάμνωμεν μνηεὶαν ὅλων αὐτῶν τῶν περιπτώσεων,
εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἐφημερίς μας συνετέλεσεν ἀποφασιστικῶς
καὶ θετικῶς, διὰ τὴν ὁρμὴν ἀντιμετώπισιν των, διότι κάτι
παρέμοιν δὲ ἦτο ἀντιδραστικὸν. Ὅμως δὲν δυνάμε-
θα νὰ μὴ μνημονεύσωμεν τὸν ἀποφασιστικὸν ρόλον τῆς
«ΦΩΝΗΣ» ἐπὶ θεμάτων, ὅπως, ἡ λειτουργία τοῦ Νοσοκο-
μείου μας, ἡ ἀξιοποίησις τοῦ ἀκινήτου τοῦ «Συντριβανίου»,
ἡ ἐνεργοποίησις τῶν ἀργούντων κληροδοτημάτων, τὸ τε-
ράστιον θέμα τῆς κληρονομίας «Συλάθου» ἐν Αὐστραλίᾳ,
καὶ πρὸς τὰς, ἡ ἐπέμβασις τῆς Εἰσαγγελικῆς Ἀρχῆς διὰ
τὰ ἔργα ὁδοποιίας τῆς Νήσου μας, καὶ ἀκόμη ἡ ἀνακληθεῖσα
προσπάθεια διὰ τὴν ἐνοποίηση τῶν Συμβουλιῶν τοῦ Τρι-
φυλλίου Ἰδρυμάτων.

Πιστεύομεν καὶ διακηρύσσομεν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Τύπου,
δὲ εἶναι ἡ καπηλεία, ἐπὶ γεγονότων τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέ-
σιν μὲ τὸ κοινωνικὸν σύνολον καὶ τὰ ὁποῖα «ἐνεχλοῦν»,
ἀλλ' ἀπ' ἐνὸς ἡ ἀντικειμενικὴ παραθεσίς των καὶ ἀπ' ἐτέ-
ρου, ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ὑπόδειξις σωστῶν λύσεων πρὸς
ἀντιμετώπισιν των.

Πολλὰκις μᾶς συνεστήθη νὰ ἀποφεύγωμεν τὰς ἐξήγητας,
πολλὰκις ἐδέχθημεν προτάσεις συναλλαγῆς διὰ νὰ μὴ γρά-
ψωμεν τὸ ἄλφα ἢ τὸ θῆτα, πολλὰκις ἀντιμετωπίσαμεν τὸ
ἐνδεχόμενον τῆς διαφεύσεως ὠρισμένων γραφομένων μας,
ὅμως ὅλα τὰ ἀντικατέστημεν, διότι οὐδεὶς, ἀπολύτως οὐ-
δὲ εἶχεν τὸ σθένος νὰ μᾶς διαφεύσῃ δημοσίως, καὶ νὰ
μᾶς προκαλέσῃ εἰς ἀνασκουήν. Καὶ τοῦτο συνέβη, διότι οὐ-
δὲν ἐγράφον παρ' ἡμῶν ἀδασκαντίως καὶ ἀνεῦ ἐνδελεχοῦς
ἑρεύνης ἐκάστους περιπτώσεως, εἰς βάθος καὶ πλάτος. Καὶ
οἱ πάντες γνωρίζουν τὸ πόσον ἀνιδιοτελεῖς εἶναι ὁ ἀγὼν
μας, καὶ πόσον ὑπευθύνως ἀσκέεται ἀπὸ τῶν στηλῶν μας
ὁ δημοσίος ἔλεγχος τῶν καλῶς ἢ κακῶς κειμένων.

Ἐνδεχομένως, κατὰ τὴν ἐξαετὴ πορείαν τῆς ἐφημερί-
δος μας, νὰ ἐδυσχερστήσαμεν τινὰς, ἀκούοντες καλοπι-
πτος πάντοτε κριτικὴν ἢ ἔλεγχον τῶν πράξεών των, ἢ ἀν-
τιστρόφως, νὰ ἐπαίνεσάμεν μεμονωμένας περιπτώσεις.
Ἀλλ' αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ ἀποστολὴ μας ὡς τοπικοῦ
τύπου, μίᾳς περιοχῆς, ἡ ὁποία κατ' ἐξοχὴν ἔχει ἀνάγκην
καὶ παρακαλεῖται εἰς τὰ προβλήματα της, ἀλλὰ καὶ
ἐνισχύσεως εἰς τὰς προσπάθειάς ἐπιβιώσεώς της.

Καὶ δὲ ἐπιθυμοῦσαμεν νὰ διαλυθῶμεν μίαν ὑφισταμένην
πλάνην, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔργον μας, τὸ ὁποῖον πολλοὶ θεω-
ροῦν πολὺ εὐκόλουν καὶ πολὺ ἀπλοῦν. Τούναντιον, εἶναι δύ-
σκολον καὶ ἀκρῶς ὑπεύθυνον καὶ ἐπὶ πλέον, δὲν ἐπιδέχε-
ται διζωροφίαν τῆς ἀληθείας, ἐπὶ γεγονότων, τὰ ὁποῖα εἰς
τὰ μικρὰ μέρη, ἀργὰ ἢ γρήγορα γίνονται κτῆμα τῶν πάν-
των.

Μὲ τὴν γραμμὴν αὐτὴν, δὲ συνεχίζομεν τὸν ἀγὼνα
μας, καὶ κατὰ τὸ νέον ἔτος, θέλομεν εἰς προσέφορην θε-
τικῶν ἔργων, εἰς τὴν ἑλπίαν Κυθηραϊκὴν ὑπόθεσιν. Α. Π. Τ.

Ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τοῦ Νέου ἔτους εἰς τὸ Γηροκομεῖον

Σταγμότυπα ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τῆς
κοπῆς τῆς πίττας τοῦ Νέου ἔτους,
εἰς τὸν Οἶκον Εὐγηρίας. Διακρί-
νονται, ὁ Μητροπολίτης μας κ.κ.
Ἱεροθέος, οἱ Πρόεδρος καὶ Ἀν-
τιπρόεδρος τῆς Τοπικῆς Ἐφορεί-
ας κ.κ. Γ. Κομνηνὸς καὶ Π. Σά-
μιος, οἱ Πρόεδροι Χώρας καὶ
Ποταμοῦ κ.κ. Λατίντες καὶ Τρι-
φύλλης, ὁ κ. Κ. Παστὸς, καθὼς
καὶ μέλη τῆς τοπικῆς Ἐφορείας
καὶ τρόφιμοι τοῦ Ἰδρυματος.

Κύθηρα ἢ Τοιρίγο;

ὑπὸ κ. ΜΙΧ. Κ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Με.
Καὶ μεῖς δὲν θὰ παρορτοῦμεν
ποτὲ τὸ κύριο ὄνομά του, ποὺ
μᾶς κληροδοτήθηκε μὲ τόση ἀγά-
πη ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοὺς προγόνους
μας καὶ ἀπ' τὴν ὥρτια ἐπίσης θεὰ
του, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ ἀποδεχθῶ-
με ἀπόλυτα τὴν με ξενικὴν ἐπί-
δραση παραφθορὰ του σὲ Τοιρί-
γο, ὅσο καὶ ἂν τὴν μαλακώσαν ἡ
γλῶσσα τῶν θαλασσινῶν, ποὺ
χρησιμοποιεῖ κατὰ κόρον τὴν ὀνο-
μασία αὐτή.

Τὸ γούστο ἀκόμα εἶναι τοῦτο,
ποὺ συμβαίνει μὲ τοὺς ἀγεωγρά-
φους κατὰ τὴν ἑλληνικήν. Τους
λές «εἶμαι ἀπὸ τὰ Κύθηρα» καὶ
σὲ ρωτοῦν, «Ποῦ πέφτον;». Ἀλ-
λὰ τοὺς διορθῶντες τὴν λέξη,
ἐκπὸς τὸ Τοιρίγο καὶ σοὺ λέν·
«Ἀ! τώρα κατάλαβα. Εἶσαι Τοι-
ριγιάτης, ξεύρω!».

Ἀς μὴν ἐπαχειρήσουμε ποτὲ νὰ
βάλουμε κατὰ τῆς μῆς ἀπὸ τῆς
δύο ὀνομασίας. Εὐτυχῶς ἀπομονώ-
θηκαν οἱ τοῦ «ρόδου» μὲ «τραν-
τάριλλο». Συμβαδίζουν χωρὶς νὰ
ἀλλοιωθῶνται, χωρὶς ληκο-
φίλια ἀναμεταξύ τους καὶ ἐμεῖς
καθόλου δὲν τὶς ξεχωρίζομε.
Ὅπως οἱ γονεῖς ποὺ ἀγαπᾶν τὰ
παιδιά τους ἢ ὁμορφὰ ἢ ἀσχημα-
τὰ, ἢ ἔξυπνα ἢ καθυστερημέ-
να..., ἔτσι δὲν τοὺς δείχνουν καμ-
μιὰ ἰδιαίτην προτίμησιν.

Προσέχτε ὁμοῦ κατὰ.
Ἄν μὲ ὅσα γράψαμε ὑπερπληθῆ-
σαμεν τὸ βάσανο τῆς διπλῆς ὀνο-
μασίας, ὑπάρχει καὶ ἀπομένει γὰρ
τὴν τύχη μας καὶ μιὰ ἄλλη ἐνευ-
ριστικὴ περιπέτεια. Τὸ ποῦ ἀνή-
κουσε γεωγραφικὰ; Στὴν Πελο-

πόννησον τὴν Ἑσπέρην, ἢ τὴν
καὶ στὸν νομὸ τοῦ Πειραιᾶ;

Μιὰ σειρά ἀπὸ ρημιολογίαις
στοὺς καιροὺς ποὺ πέρασαν μᾶς
ἔχει γίνῃ, ποὺ θὰ μείνῃ ἀδιόρθω-
τη, γὰρ ὅσο καὶ ἐμεῖς ἀν θέλωμε
νὰ εἶμαστε ὅπως θροισκόμαστε τώ-
ρα, ἴσως ἄλλοι νὰ μὴ θέλουν ἐπὶ
ἀπειρον νὰ μᾶς τὸ ἀρήσουν. Στιγ-
μαία κάποτε εἶχαμε δεθῇ καὶ στὴ
Ζάκυνθο. Οἱ Ἴονιοι, δταν ἔκα-
μαν τὸ κράτος τῆς Ἑσπέρης
Πολιτείας, μᾶς εἶχαν ἐνσωματώ-
σει, σὺν μιᾷ ἀπ' τῆς ἐπὶ ἀδελ-
φῆς νήσους, ποὺ τὸ ἀπέτελεσαν.
Ὅμως τὰ Ἴονια νησιά ἦσαν ἔξη
καὶ οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τους
ἀρχίζουν νὰ λησμονῶνται τοὺς ἰστο-
ρικοὺς μας δεσμούς. Ἐκτός ἀπὸ
τοὺς ἐγγράμματους, οἱ συνήθεις
ἀπλοῦχοι, καθὼς τὰ μετροῦν μὲ τὰ
δάχτυλά τους, διερωτῶνται ποῦ
τάχα νὰ ἐννοοῦν γιὰ ἑβδόμο νη-
σί. Τους Ἀντίπαξους ἢ τοὺς Ὀ-
θωνοῦς.

Τὸ Τοιρίγο ἔγινε σὺν εὐδρομο-
πλοῖο, ποὺ πλέει στὴς θαλάσσε-
ς καὶ προσεγγίζει ὅλους τοὺς πό-
λους, ἀκόμη τὴν Κρήτη καὶ τὴν
ἐπικρατὴ Ρωσσικήν βάσιν ἀνεφοδια-
σμοῦ σκαφῶν τῆς Μεσογείου.
Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ τὴν σκοῦρην
τοῦ καὶ τὰ μολὰ μᾶς μὲ τὰ
ἀμφίβολα αὐτὰ σημεῖα, ὥστε, σὺν
μᾶς θέτουμε μερικὰ ἀπ' τοὺς ἔξ-
ονους τὸ σχετικὸ πρόβλημα νὰ ἔ-
χουμε πρόχειρον καὶ αἰτιολογημέ-
νην καὶ τὴν ἀπάντησίν της.

Ἀρετὰ ἐθιμικὰ καὶ γλωσσικὰ
μᾶς ξεμασκάλασαν. Μιλάμε καὶ
χορεύομε Κρητικὸ - Πελοποννη-

σιακά, ἔχουμε τὴν προσήνεμα τῶν
Ἑρτανήσιων καὶ τὴν ἀρχιτεκτο-
νικὴ δομὴ καὶ στῶν τῶν ἄλλων
Αἰγαίουπελαγίτικων νησιῶν. Εἶμα-
στε μικρὸ νησί, ἀλλὰ προσαρμό-
μαστε μ' εὐκολία ὅπως θέλομε.
Ἀς μείνομεν ἐκαστοῦ μὲνοι ἐδῶ,
ποῦ οἱ ἄλλοι θάχον παράπονον γιὰ
τὸ παραπέταμά τους.

Ζήτω λοιπὸν τὸ Τοιρίγο! Τὸ
μοναδικὸ νησί, ποὺ στὰ 1917,
τόλμησε σὺν οἱ συνθήκες τῆς με-
γαλτέρας πατρίδας τὸ ἐπέδωκεν
ν' αὐτοδικοῦντο γιὰ μέρες, ὥστε
ὁ Ἑδοκίδης Ντρώ νὰ σημειώ-
σῃ στὴν 50 τόμο, σελίδα 287 τῆς
«Διπλωματικῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλ-
λάδος» τοῦ «... Ὁστέον οἱ Ἀγ-
γλοὶ ἐγκατεστάθησαν καὶ ἐγκατέ-
στησαν τοὺς Βενιζελικούς στὸ
Τοιρίγο. Ὁ Μπαρὼν ἀνησυχῆσε
βλέποντας στὸ χάρτη, ὅτι τὸ Τοι-
ρίγο, τὰ ἀρχαῖα Κύθηρα, ἦσαν
ισχυρῶς ἀρτοτα τοποθετημένα.
Τοῦ ἐνεθάρρυνε τὴν ὑπόθεσιν τῆς
Σαπέντζας - Σέρβου, (τῶν Οἶνων
σὺν καὶ τῆς Ἑλαφρόνησου ποὺ καὶ
ὅλλοτε τὰ εἶχαν διεκδικήσει, προ-
σπαθώντας νὰ τὰ ἀραιρέσουν μὲ
σκαπὸν νὰ τὰ κάνουν βάσεις τους
ἀπὸ τὸ νεοσύστατο κράτος μας) ὅ-
που ὁ Ἀγγλικὸς στόλος δὲν ἀπο-
μακρύνονταν καθόλου. Καὶ οἱ Ἀγ-
γλοὶ ἦσαν ἤδη στὴν Ἱδρα».

Νομίζω, πὼς μὲ τὴν παραθεσί-
ν τῆς περικυφῆς ἐξαντλήθηκε τὸ θέ-
μα. Ὅπως τὸ νησί μας ἔχει τὴν
θαλάσσά του, ἔτσι τὸ φινάρε καὶ
οἱ δικοὶ του ἀνεμοὶ, μᾶς τύχης
ἀρετὰ ξεχωριστῆς ἴσως ἀπὸ τοὺς
ἄλλους τόπους.

MIX. K. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

